

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA
DĖL ŠEIMYNŲ ĮSTATYMO 19 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-421 (TAP-21-851(2)(21-27149(2))

2021-09-29 Nr. NV-2357
Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Projekto tikslas – pateikti Vyriausybės išvadą (nepritarti) Seimo nario M. Skritulsko pateiktam siūlymui nustatyti, kad likviduojant šeimyną, kuri nepertraukiamai vykde veiklą ne mažiau kaip 15 metų ir kuriai panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti / naudotis buvo perduotas valstybės ar savivaldybių turtas, šeimynos dalyviui ar jo sutuoktiniui gali būti sudaryta galimybė šį turtą neatlygintinai valdyti / naudotis iki gyvos galvos arba jį įsigyti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka.

Dabartinė situacija:

- Pagal Šeimynų įstatymą valstybės ir savivaldybių turtas gali būti perduodamas šeimynai jos veiklai vykdyti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti / naudotis. Likviduojant šeimyną, turi būti grąžintas valstybės ar savivaldybės perduotas turtas įstatymų nustatyta tvarka.
- Šeimyna yra juridinis asmuo, kuris globoja 4 ir daugiau likusių be tėvų globos vaikų šeimos aplinkoje (bendras vaikų skaičius šeimynoje su savais vaikais – ne daugiau kaip 8 vaikai).
- Šeimynose šiuo metu globojami 303 vaikai ir tai sudaro 4,6 proc. visų likusių be tėvų globos vaikų (iš viso globa (rūpyba) yra nustatyta 6577 likusiems be tėvų globos vaikams).
- Šiuo metu veikia 54 šeimynos, iš jų 4 vykdo veiklą savivaldybės panaudos sutartimi suteiktame būste, 4 – fizinio asmens išnuomotame būste, 46 – nuosavame būste.

Projekto esmė – siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- 1) siūlymas privatiems subjektams valstybės ar savivaldybių turtą suteikti neatlygintinai valdyti / naudotis iki gyvos galvos arba jį įsigyti Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka, neatitinka Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme išdėstytų minėto turto valdymo ir disponavimo principų bei Konstitucinio Teismo doktrinos. Valstybės ir savivaldybių turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo, viešosios teisės principais. Valstybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimas kitų subjektų nuosavybėn konstituciškai pateisinamas tik tada, kai tai gali duoti didesnę naudą visuomenei.
- 2) Šeimynų įstatyme nustatytas pagrindas šeimynai suteikti valstybės ir savivaldybių turtą panaudai laikinai neatlygintinai valdyti / naudotis yra šios šeimynos vykdoma veikla, todėl Įstatymo projekte siūlomos nuostatos nesuderinamos su galiojančio įstatymo tikslais: teisė į valstybės ir savivaldybės turtą pasibaigia su šeimynos likvidavimu, nebelikus subjekto (juridinio asmens), kuriam jis suteiktas; likvidavus šeimyną, nebelieka ir veiklos, kuriai įgyvendinti buvo perduotas minėtas turtas.
- 3) Siūlomas teisinis reglamentavimas, kuriuo šeimynos veiklai vykdyti skirtą (ir dažnu atveju šiam tikslui jau pritaikytą) valstybės ar savivaldybės turtą siūloma perduoti ne kitai šeimynai, o privatiems asmenims jų asmeniniams poreikiams tenkinti, neatitinka Civiliniame kodekse įtvirtinto nepilnamečių asmenų globos (rūpybos) šeimoje ar šeimynoje principo (likęs be tėvų globos vaikas apgyvendinamas institucijoje tik išimtiniais atvejais, kai nėra galimybės jo globoti šeimoje, globos centre ar šeimynoje).
- 4) Globėjas (rūpintojas) gali būti nušalinamas nuo vaikų globėjo (rūpintojo) pareigų, jeigu netinkamai atlieka savo pareigas, naudojasi savo teisėmis savanaudiškais tikslais, neužtikrina globotinių ar rūpintinių teisių ir interesų apsaugos. Todėl tokiu pagrindu likvidavus šeimyną, valstybės ar savivaldybių turto perdavimas likviduotos šeimynos dalyviams būtų nepagrįstas.
- 5) Siūlymas įtvirtinti galimybę likviduojant šeimyną, atitinkamiems fiziniams asmenims įsigyti valstybės ar savivaldybių turtą Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nustatyta tvarka, nedera su

galiojančiomis Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nuostatomis. Šiame įstatyme nustatyti asmenys ir sąlygos, kurioms esant savivaldybių būstas yra parduodamas, nenumatant, kad jis gali būti parduodamas buvusių šeimynų dalyviams. Be to, minėtame įstatyme nėra reguliuojamas valstybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto pardavimas.

Derinimas. Projektas svarstytas 2021-07-13 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės ir Teisės grupės pastabas bei pasiūlymus..

Atitiktis Vyriausybės programai – tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta iki 2021-06-16.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaite-Garbštienė

el. 8 706 63 853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt